

Мякотіна Тетяна Ігорівна,
студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: асистент кафедри цивільного права
Байталюк Д. Р.

ПРОБЛЕМА СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Вже майже два роки вся планета змушена звикати до нових реалій життя. Спалах коронавірусу вперше був зафіксований в китайській провінції Хубей наприкінці 2019 року. Цей небезпечний для життя вірус, який кожен день забирає життя людей дуже швидко розповсюдився по всьому Світу. Україна не залишилась осторонь. 11 березня 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я визнала поширення хвороби – пандемією [3, с. 9].

Пандемія Covid-19 значно вплинула на життя людей. Спричинила суттєві зміни, які торкнулися усіх сфер буття. З карантином з'явилися нові умови існування людей – заборона масового скупчення людей, масковий режим. Карантинні обмеження спричинили погіршення фінансового стану підприємств, а це значним чином вплинуло на заробітні плати працівників. Також слід зазначити, що від 8 листопада набув чинності наказ Міністерства Охорони Здоров'я, норми якого не допускає до роботи невакцинованих вчителів, державних службовців та науковців. Невакциновані працівники відстороняються без збереження зарплати та без нарахування стажу за ці дні [4].

Враховуючи все вищенаведене виникає запитання: що робити платникам аліментів в зв'язку із погіршенням матеріального становища, нездатністю утримувати дитину під час поширення пандемії.

Відповідно до частини 1 статті 180 Сімейного кодексу України батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття [1]. Це зобов'язання також закріплено в Конституції України. Авжеж наявність карантину на території України не є причиною звільнення платників аліментів від виконання їх обов'язку утримання дітей. Проте, через запровадженні обмеження рівень доходів громадян значно знизився, а в деяких випадках став взагалі відсутній. Все це призвело до виникнення заборгованостей зі сплати аліментів.

Відповідно до частини 1 статті 197 Сімейного кодексу України з урахуванням матеріального та сімейного стану платника аліментів суд може відстрочити або розстрочити сплату заборгованості за аліментами [1]. Тому у платника аліментів можуть бути підстави для звільнення від відповідальності за їх несплату.

За позовом платника аліментів суд може повністю або частково звільнити його від сплати заборгованості за аліментами, якщо вона виникла у зв'язку з його тяжкою хворобою або іншою обставиною, що має істотне значення [1].

Та чи можна вважати карантинні обмеження за обставини, що мають істотне значення. Так, бо вони призвели до значних змін в доходах платнику аліментів. Суд буде брати їх до уваги при вирішенні заяви.

Платник аліментів, звернувшись до суду, повинен надати вагомі докази зменшення своїх доходів чи повної їх відсутності на час карантину. В свою чергу, суд, досліджуючи подані заявником докази, має встановити чи платник аліментів вжив усіх необхідних засобів для збереження своїх доходів.

Але суд буде заслуховувати й іншу сторону. Одержувач аліментів, в свою чергу, може погодитися із заявою, а може і заперечувати проти неї. В випадку, коли стягувач не погоджується із вимогами заявника, він може оспорювати обставини на які посилається інша сторона, а також може надавати докази, які свідчать про недопустимість звільнення платника від заборгованості по сплаті аліментів. За загальними правилами термін відстрочки чи розстрочки виконання судового рішення не може бути більшим ніж один рік з дня ухвалення відповідного рішення.

Найважливіше питання, яке постає перед судом це врахування інтересів дитини. Відповідно до Сімейного Кодексу України дитина має бути забезпечена можливістю здійснення її прав, установлених Конституцією України, Конвенцією про права дитини, іншими міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1].

Відповідно до Конвенції ООН про права дитини держава визнає право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини. Батьки або інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення в межах своїх здібностей і фінансових можливостей умов життя, необхідних для розвитку дитини [2].

Проте один із батьків, що опинився у скрутному становищі також може подати до суду позов про зменшення розміру аліментів. Законодавець закріплює цю можливість у Сімейному Кодексі України. Варто зазначити, що, в якій би ситуації не опинився утримувач, розмір аліментів повинен бути достатнім для нормального розвитку дитини. Сімейний кодекс встановлює мінімальний розмір аліментів, який не може бути меншим ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку [1].

Підводячи підсумки, варто зауважити, що в Україні передбачена можливість звільнення від сплати заборгованості за аліментами, а також їх зменшення, в зв'язку із погіршенням матеріального становища платника аліментів, причиною якого є обставини, що мають істотне значення і введення карантинних обмежень, беззаперечно, є однією із них.

Література:

1. Сімейний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294714#Text>
2. Конвенція ООН про права дитини від 20.11. 1989 р. № 995_021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
3. Права приватної особи в умовах пандемії COVID-19: проблеми здійснення та захисту: монографія. За ред. д. юрид. н., проф. Є.О. Харитонова, д. юрид. н., проф. О.І. Харитонової, к. юрид. н., доц. К.Г. Некіт. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020.404 с.
4. Немає щеплення – немає праці. Невакцинованих педагогів і чинowników відсвідсторонять від роботи URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/nevaksynovanyh-pedahohiv-i-chynovnykiv-vidstoroniat-vid-roboty/31549994.html>